

VALA BETONISTA

Tyylipuhdas ulkotulisija

Upea valettu tulisija houkuttelee
ympäriin niin lapsia kuin nuoriakin.

Tee Itse

VAIKEUSASTE:

Selviät hankkeesta hyvin. Purista muoto hyvin pallon ympärille, jotta saat saumoista tiiviit. Täytyä betoni perusteellisesti mutta varovasti.

AJANKÄYTTÖ:

1 päivä + kovettumisaika

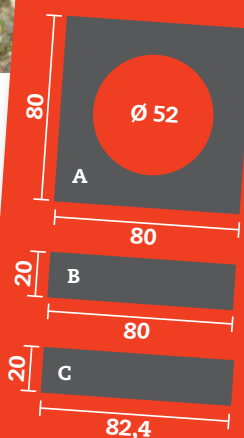
HINTA:

Noin 180 €. Jos käytät tavalista betonia, säästät noin 100 €. Tämä edellyttää kuitenkin raudoittamista, joka voi olla hieman hankala työvaihe.

Valumuotin pyöreän reiän teko vaatii mielikuvitusta. Tässä käytetään apuna isoa jumppapalloa. Muotti painetaan tiukasti pallon päälle.

Sahausohje

Jos valat tulisijan betonista, se näyttää yksinkertaisen tyylikkäältä. Tulisija on helppo sovittaa mittaan niin, että saat siitä juuri haluamasi kokoisin.

TARVIKELUETTELO

Tarvikkeet

12 x 1200 x 2400 mm muottivaneria:

- 1 valumuotin pohja (A), 800 x 800 mm
- 2 sivua (B) á 200 x 800 mm
- 2 sivua (C) á 200 x 824 mm

Lisäksi:

- Ruuveja, 4 x 40 mm
- Kuitubetonia, 6 x 25 kg (vahvuus 30 MPa)
- Jumppapallo

Erikoistyökalut

- Betonisekoitin
- Betonihiomakone
- Sauvatärytin

Avotuli tuo terassille tunnelmallista lämpöä, ja se kerää nopeasti ympärilleen koko perheen ystävineen. Kunnon tulisijaan kannattaa siis satsata.

Esimerkissä tulisija valetaan betonista. Betonia on helppo työstää, ja tuloksesta tulee näyttävän pelkistetty ja yksinkertainen.

Jos teet tulisijan valamalla, saat valumuotista lisäksi juuri sen kokoisin kuin haluat. Lisäksi tulisijasi on varmasti täysin uniikki.

Tulisija rakennetaan neliömäisen valumuotin (80 x 80 cm) avulla. Muotin pohjalla on reikä, jotta muotti voi-

daan asettaa ison jumppapallon päälle. Näin valuun muodostuu syvennys, joka toimii valmiin tulisijan tulipesänä, kun betoni on kovettunut muotissa. Hankkeessa kannattaa käyttää kuivabetonia, jolloin aineiden sekoitussuhde on varmasti oikea. Kuivabetonia voi ostaa säkeittäin. Jauhe sekoitetaan veteen.

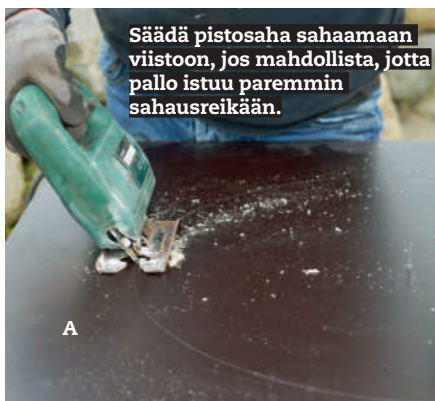
Betoni painaa paljon, joten tätä tulisijaa ei myöhemmin siirrellä noin vain paikasta toiseen. Betoni on niin tiivistä, että sen voi asettaa puuterassille. Betoni ei näet lämpene pohjasta, eikä puuhun näin ollen jää minkäänlaisia jälkiä.

Valmista muotti

Ensin rakennetaan valumuotti. Esimerkissä käytetään valuvaneria, joka kestää vettä ja on pinnaltaan sileää. Voit käyttää myös tavallista vaneria, joka on hieman edullisempää, mutta valuvaneri on paras vaihtoehto.

Muotin mitat määrittävät tulisijan koon. Rakenna muotista siis sen kokoinen kuin haluat tulisijasta tulevan. Muista kuitenkin, että betoni painaa paljon, joten mitä suurempi muotti, sitä painavampi tulisija.

Esimerkin valumuotin erikoisuutena on se, että sen pohjaan sahataan pyöreä reikä, jolloin muotti sopii ison pallon päälle. Pallon muoto määrittää valmiin tulisijan varsinaisen tulipesän muodon.

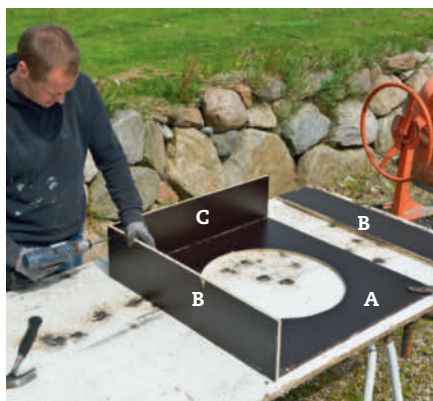
3 Sahaa ympyrä pistosahalla, jotta saat levyyn aukon. Aukkokohtaan tulee valmiin tulisijan tulipesä. Esiporaa ensin viivan viereen reikä, jotta saat pistosahan terän levyn läpi.

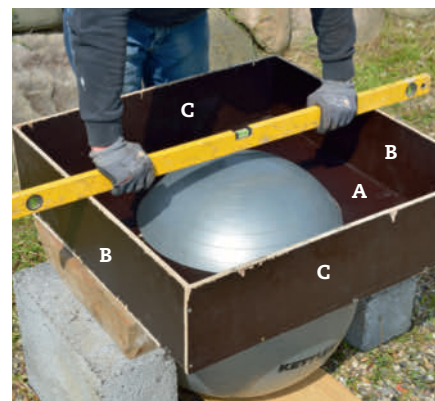
1 Sahaa valumuotin osat, kun olet merkinnyt sahauslinjat. Esimerkissä käytetään pyörösahaa, mutta voit sahata myös käsi- tai pistosahalla.

2 Piirrä levyyn ympyrä valumuotin syvennystä varten. Kiinnitä levyn keskelle naula ja siihen viivotin. Viivaimen on tehty reikä, josta naula työnny läpi. Viivainta pyöritettäessä naula raapii ympyrälinjan. Voit käyttää myös narua viivaimen sijaan.

4 Kokoa muotti, kun olet sahanut kaikki osat. Neljä sivua (B ja C) kiinnitetään toisiinsa ja pohjakappaleeseen (A) 4 x 40 mm ruuveilla. Kun muotti on koottu, nosta se korotetulle alustalle.

5 Aseta muotti pallon päälle. Pallo on kiilattu kahden jämään tuen väliin. Nyt voit painaa muotin napakasti palloa vasten, jotta saumoista tulee täysin tiiviit. **TÄRKEÄÄ!** Tarkista, että muotti on varmasti täysin vaaterissa.

Vala tulisija

1 Sekoita betoni, kun muotti on valmis. Käytettävän betonin vahvuuden tulee olla 30 MPa. Jos käytät kuivabetonia, kuten esimerkiksi, ohje löytyy paketista. Kuivabetonia on helppo käyttää, sillä siihen lisätään vain vesi. Näin voit olla varma, että sekoitussuhde on oikein.

2 Kaada betoni muottiin. Kaada sitä lapiolla varovasti vähän kerrallaan. Jaa betoni tasaisesti pallon ympärille ja "koputtele" sitä samalla niin hyvin kuin voit. Täytä muotti reunoihin asti.

3 Vahvista muottia ja täyrytä betoni. Ruuvaa vahvistavat kappaleet ristiin muotin päälle, ennen kuin täyrytät. Täyrytys tekee betonista helposti juoksevampaa, ja sivuille kohdistuu ylimääräistä painetta. Tämän takia muottia pitää vahvistaa.

Viimeistely

Kun betoni on kovettunut 4–5 päivää, voit poistaa muotin, jolloin saat vastavalehtun tulisiijan näkyviin. Kun muotti on poistettu, joissakin kohdin näkyy epätasaisuuksia, jotka on leikattava pois, jotta tulisiijasta saadaan täysin siisti. Karkeimmista kohdista selviät kulmahiomakoneella, ja jos haluat hioa myös pinnan, voit käyttää betonihiomakonetta. Näin tehdään esimerkissä, sillä pinnasta halutaan terrazzo-pinnan kaltainen.

Uudella betonipinnalla näkee usein kalkkeutumia, jotka näkyvät vaaleampina läiskinä. Ne katoavat ajan myötä. Tulisiija jälkikäsitellään mehiläisvahalla likaa hylkiväksi.

TYÖKALUT

Vuokraa sauvatärytin. On tärkeää, että betoni tärytetään kunnolla, jotta valuu ei jää ilmakuplia. Sauvatärytin on todella tehokas. Iskuporakonetta voi tarvittaessa täryttää muotin sivuja vasten, mutta se ei ole läheskään yhtä tehokasta.

VINKKI

Sijoita tulisiija niin, että se "kelluu". Jos asennat tulisiijan esim. parille laatalle, se näyttää kevyeltä - ikään kuin se kelluisi. Samalla saat tulisiijan hyvälle korkeudelle esimerkiksi makkaroiden grillausta varten.

1 Poista valumuotti. Irrota ensin ruuvit, jotta voit poistaa sivut. Nosta valumuotti alustaltaan alas työn helpottamiseksi. Muista kääntää muotti oikein päin jo aluksi, sillä betonia on raskasta siirrellä.

2 Sahaa pohjalevy irti, jos se on tarttunut kiinni betoniin. Tässä käytetään pyörösahaa, jonka teräkorkeutta voidaan säätää, jotta terä ei työnny niin syvälle, että se leikkaa betoniin uran.

3 Leikkaa pyöreä reikäkohta auki niin, että reunasta tulee siisti. Käytä kulmahiomakonetta ja timanttilaikkaa. Muista käyttää suojalaseja. Hengityssuojain on hyvä varuste, sillä työ pölyää paljon.

Tulisiijan kaikkien viiden pinnan hionta vie noin 30 minuuttia.

4 Hio pinta, jotta saisit tulisiijan ilmeestä terrazzomaisen. Tämän voit tehdä betonihiomakoneella, jonka voi vuokrata. Lopuksi betoni käsitellään mehiläisvahalla, jolla pinnasta saadaan kaunis ja likaa hylkivä.

Erilaisia pintoja

Betonin voi pintakäsitellä monin tavoin. Voit esim. hyödyntää muotin materiaalia pinnan viimeistelyssä. Jos käytät esim. tavallista vaneria valumuottina, betonin pintaan jää pieniä "uria". Pinnan hiominen ja röpelöiset reunat voivat myös koristaa betonia. Esimerkissä betoni käsitellään mehiläisvahalla. Se tekee pinnasta hienon ja samalla likaa hylkivän. Tulisiija kannattaa jälkikäsitellä mehiläisvahalla pari kertaa vuodessa.

Tämän tulisiijan puut on helppo sytyttää, sillä tulisiijassa ei ole korkeita reunoja.